

Samen sterk voor mantelzorg

Vanuit MantelzorgNL vinden wij het belangrijk dat wij de mantelzorgers ondersteunen, ook op dit thema, zodat zij kunnen en willen zorgen op een manier die bij hen past.

Binnen de driehoek van het samenwerken/ samenspel vraagt is voor alle partijen een gelijkwaardige samenwerking, ondersteuning, facilitering van de rol van mantelzorger en het afstemming van groot belang.

Wat is mantelzorg?

"Mantelzorg is zorg en ondersteuning gegeven aan een naaste (partner, ouder, kind, vriend, buur, kennis) die chronisch ziek is en/of een beperking heeft.

De mantelzorger geeft langdurig, intensief en onbetaald zorg en ondersteuning aan iemand met wie hij/zij een persoonlijke band heeft."

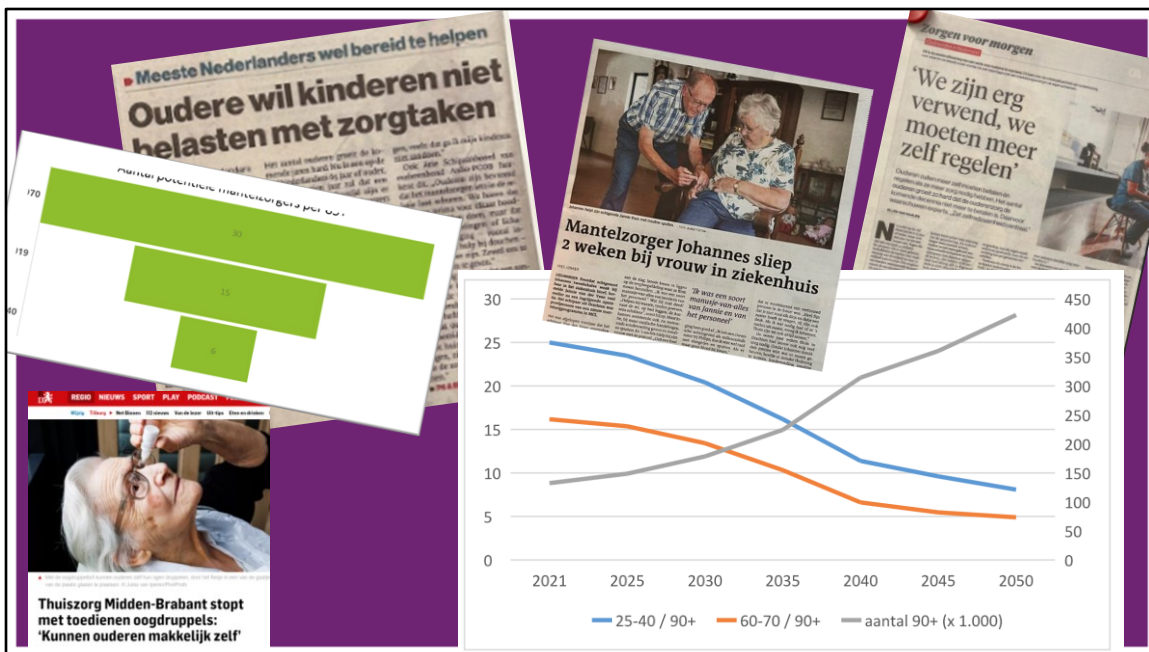
Definitie:

Mantelzorg is de extra zorg die voortvloeit uit een sociale/familiaire relatie en verleend wordt aan naasten met beperkingen en/of gezondheidsproblemen.

Tussen mantelzorger en de zorgbehoevende naaste bestaat een persoonlijke band, bijv. die van partner, ouder, kind, kleinkind, familie, vriend.

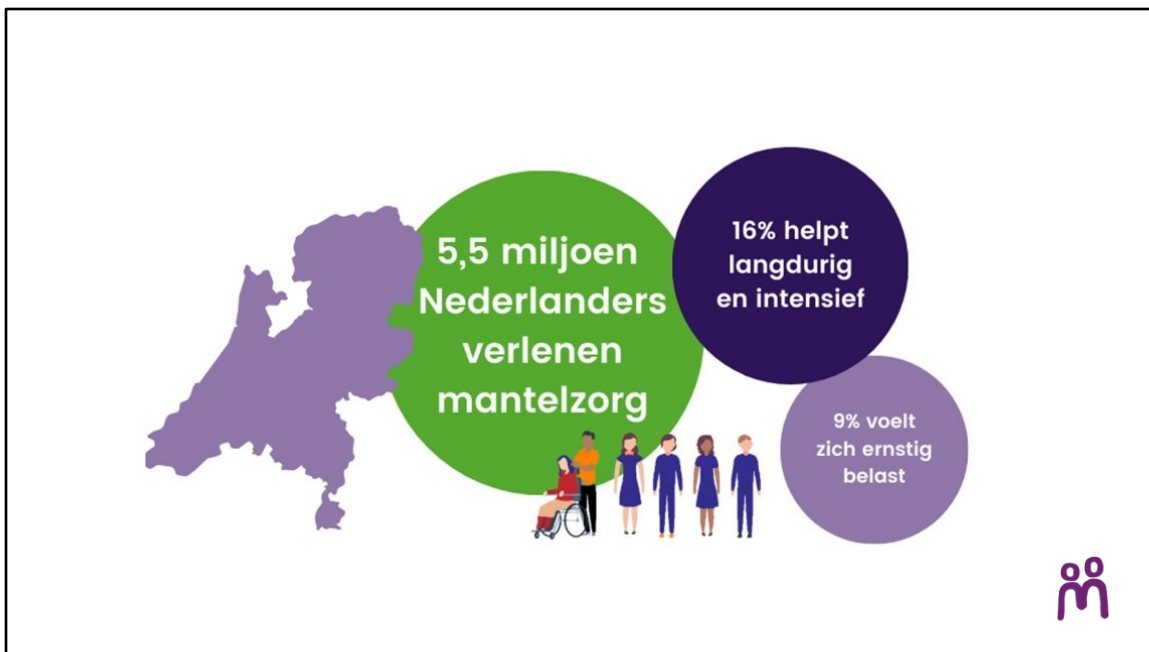
Mantelzorg wordt niet vanuit een beroep verleend en is onbetaalde arbeid.

Mantelzorg kan allerlei vormen van zorg/hulp omvatten, zoals huishoudelijke hulp, praktische steun, verzorging, verpleging, begeleiding, emotionele steun, toezicht.

- artikel AD 18-01-'25
- Aantal potentieel mantelzorgers per 85+
 - 1970 30 mz
 - 2019 15 mz
 - 2040 6 mz
- Trendscenario (Geron); zorgdriehoek kwetsbaar door vergrijzing
 - Het aantal 90-plussers verdrievoudigt van 132.000 in 2021 tot 422.000 in 2050 (grijze lijn). Hiermee groeit ook de groep ouderen waarbij verschillende soorten problemen samenkomen;
 - Tegenover deze groei staat juist een getalsmatige afname in het potentieel aan hulpverleners en mantelzorgers. In 2021 was de verhouding tussen het aantal 90-plussers en het aantal 25 – 40-jarigen nog 1 op 25. In 2050 is dat naar verwachting 1 op 8 (blauwe lijn); = tekort aan professionals = toename druk op mantelzorgers
 - Afname van het kindertal. In 2021 was de verhouding tussen het aantal 90-plussers en het aantal 60 – 70-jarigen (de leeftijdsgroep die de meeste mantelzorg aan ouderen verleend) nog 1 op 16. In 2050 is dat naar

verwachting 1 op 5 (oranje lijn). Niet alleen neemt deze groep getalsmatig sterk af; door de hogere pensioenleeftijd zal hun feitelijke beschikbaarheid ook worden gereduceerd.

Veel mantelzorgers geven aan dat zij zich geen mantelzorger noemen/ voelen. Het is mijn man/ vrouw/ kind/ vriend(in) etc. waar ik voor zorg. Ze doen dit uit liefde, als plicht, vanuit verantwoordelijkheidsgevoel. Meer dan de helft weet niet dat ze mantelzorger is.

Wel belangrijk om mantelzorg te duiden! Zeker als het gaat om het overnemen van handelingen. Dit is wezenlijk anders bij een vrijwilliger.

Uit [onderzoek](#) van SCP in 2019 blijkt dat veel mensen in Nederland mantelzorg verlenen.

- Ongeveer 35% van de 16-plussers (circa 5 miljoen mensen) geven mantelzorg aan bekenden of naasten.
- Ongeveer 825.000 mensen helpen langdurig (langer dan drie maanden) en intensief (meer dan acht uur per week). Dit zijn ongeveer 16% van de mantelzorgers.
- Mantelzorgers bieden gemiddeld 7,4 uur hulp per week aan naasten.
- Mantelzorgers bieden gemiddeld 5,4 jaar hulp aan naasten.
- 9% van de mantelzorgers geeft aan ernstig belast te zijn. Dit percentage is sinds 2016 niet veranderd.

[5 miljoen Nederlandse mantelzorgers: de feiten en cijfers | Movisie](#)

Met de meeste mantelzorgers gaat het goed: 80% van de mantelzorgers! Zij zorgen graag en vanuit liefde voor een naaste. Niet alle mantelzorgers zijn overspannen.

Wat staat er in jouw mantelzorgbeleid?

- Wie heeft er beleid op naasten en verwanten?
- Wie heeft er beleid op werkende mantelzorgers?

Mantelzorgers over samenwerking

Struikelblokken

Meeste onvrede over samenwerking ontstaat vanuit het systeem
Onvrede over de complexiteit van het Nederlandse zorgsysteem (doolhof)
Regels en procedures zitten in de weg; weinig flexibiliteit
Problemen met kwaliteit van zorg binnen zorgorganisaties

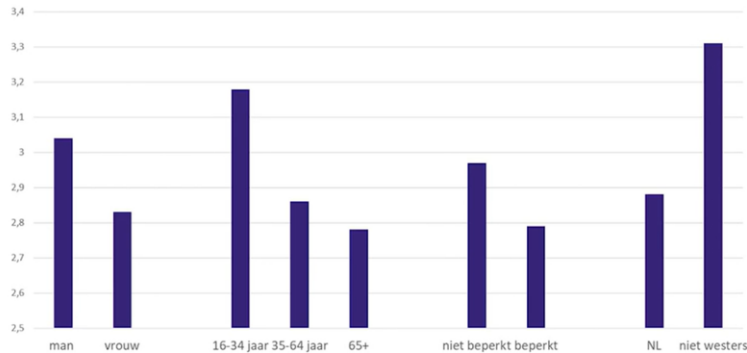
Kansen

Mantelzorger zien en erkennen als gelijkwaardige partner (focus ligt nu vaak op de zorgvrager)
Context van waaruit de mantelzorger helpt kennen!
Belasting niet door mantelzorg alleen; combinatie werk, leeftijd, wel/ geen kinderen hebben, culturele achtergrond
Bouwen aan vertrouwensband
Samen een plan maken voor het delen van zorg
Gewoon aardig zijn

Houding van burgers ten opzichte van onderlinge hulpverlening

(Hoe hoger, hoe sterker men vindt dan men voor elkaar moet zorgen)

Caregiving norms

Vinden mensen dat je verantwoordelijk bent voor het zorgen voor elkaar?

Bron:

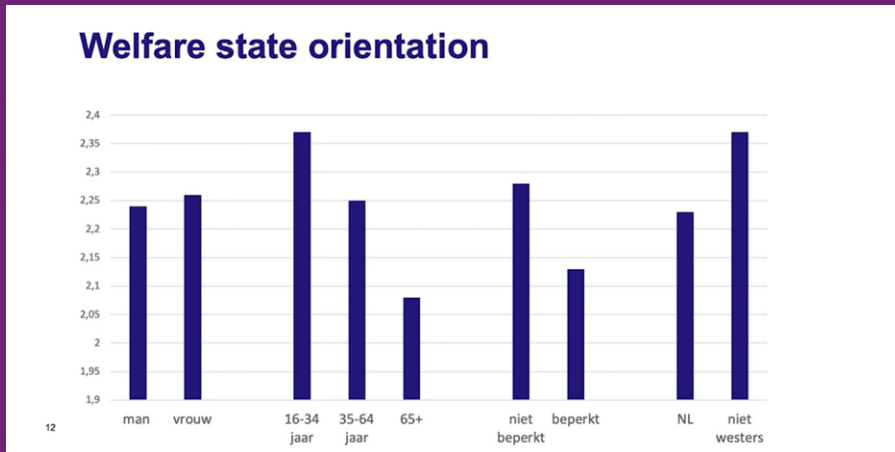
Houding van mensen, delen van zorg

Beperkt: of iemand zelf een goede gezondheid heeft.

presentatie Yvette. Hoe hoger de norm, hoe sterker mensen vinden dat je verantwoordelijk bent voor het zorgen voor elkaar. Dus mensen denken anders over care giving norms

Is zorgen voor een ouder een taak voor de overheid of een taak voor de familie?

(hoe hoger de norm, hoe meer men vindt dat de familie verantwoordelijk is)

Bron:

Vergelijkbare normen, behalve bij man-vrouw. Mannen geven aan dat je verantwoordelijk bent voor het zorgen voor elkaar en vinden minder dat de overheid verantwoordelijk is.

Al of niet mantelzorg geven, geeft in de meeste gevallen geen significant verschil over de opvattingen.

presentatie Yvette. Hoe hoger de norm, hoe sterker mensen vinden dat je verantwoordelijk bent voor het zorgen voor elkaar. Dus mensen denken anders over care giving norms

Mantelzorgers over zorgopvattingen

Mantelzorgers willen zelf zorg geven
De overheid kan niet niets doen

Over samenwerken:

- Mz-er kent de zorgvrager en kan de beste zorg geven
- Hulp bij langdurige en/of complexe zorgsituatie
- Toegankelijk en betaalbaar en gefaciliteerd door de overheid
- Toelaten van professionals in privésfeer is lastig
- De mantelzorger als gelijkwaardige partner

Onderzoek Yvette Wittenberg laat o.a. de volgende zorgopvattingen zien die mantelzorgers hebben als het gaat om samenwerken:

- kent de zorgvrager het beste en kan als de beste zorg geven (nb. Wat is goede zorg)
- wil met name hulp bij langdurige en/of complexe zorgsituatie
- wil dat hulp toegankelijk en betaalbaar is en gefaciliteerd wordt door de overheid
- Het toelaten van professionals in privésfeer is lastig
- Zie de mantelzorger als gelijkwaardige partner, willen ook gezien worden als expert

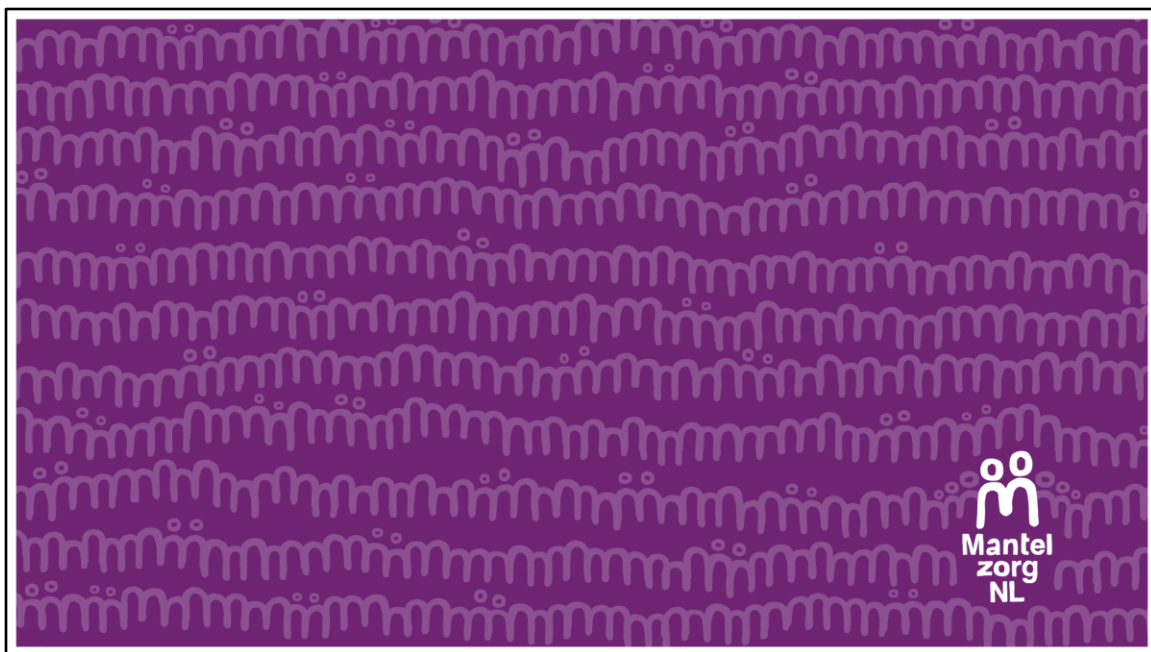
Zorgopvattingen worden nauwelijks besproken, maar dit is wel wenselijk om tot goede samenwerking te komen

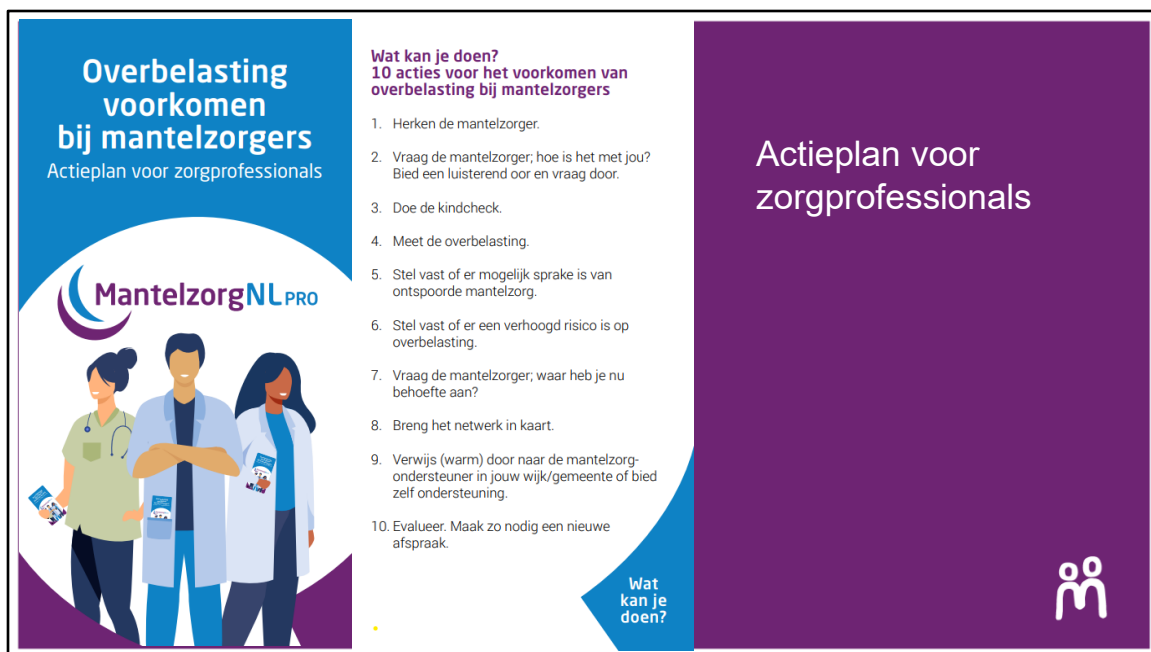
Allerbelangrijkste:
Aardig zijn!

Hoe ziet voor jullie gelijkwaardigheid eruit t.o.v. samenwerken met mantelzorgers/
zorgvrager?

[MantelzorgNL-waaiër digitaal-NEW-002.pdf](#)

[Mantelzorg - Keuzehulp voor mantelzorgers. Handelingen overnemen van de zorgprofessional.](#)

Hierin wordt op B1-niveau uitgelegd waar je allemaal aan moet denken als je handelingen overneemt en wat de voor- en nadelen voor mantelzorgers zelf zijn. Ik hoor dat ook heel veel professionals er veel aan hebben, omdat het makkelijk is uitgelegd én omdat ze het dan niet zelf aan mantelzorgers hoeven te vertellen.